

JÖVŐ NEMZEDÉKEK ORSZÁGGYÜLÉSI BIZTOSA

JNO-370-2/2010.

ÁLLÁSFOGLALÁS

A Jövő Nemzedékek Országgyűlési Biztosának állásfoglalása a Gyöngyösi Városi Bíróság, mint elsőfokú és a Heves Megyei Bíróság, mint másodfokon eljáró bíróság által birtokháborítás megszüntetése tárgyában hozott, 7.P.20.747/2006/16. és 2.Pf.25.760/2007/4. sz. ítéletben foglaltak végrehajtása érdekében lefolytatott eljárással kapcsolatosan.

I. A panasz

1. 2008. október 17-én kelt beadványában Linkecs Mihály (a továbbiakban: panaszos), Eger, Egri u. 20. sz. alatti lakos panasszal fordult az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosához azzal, hogy vizsgálja ki a Gyöngyösi Városi Bíróság, mint elsőfokú és a Heves Megyei Bíróság, mint másodfokon eljáró bíróság által birtokháborítás megszüntetése tárgyában hozott, 7.P.20.747/2006/16. és 2.Pf.25.760/2007/4. sz. ítéletekben foglaltak végrehajtása érdekében lefolytatott eljárást. Panaszában kifogásolta, hogy a szomszédos ingatlanon működő tűzép telep az ítéletekben foglalt kötelezéseket nem tartja be, a jelenleg is folyamatban lévő bírósági végrehajtás indokolatlanul hosszú és eredménytelen.

A panasz tárgyára, valamint az érintett alkotmányos alapjogra tekintettel a beadványt az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosa a Jövő Nemzedékek Országgyűlési Biztosához áttette.

II. A hatáskörnek és az eljárás szükségességének megalapozása

2. **Az Alkotmány 18. §, illetve 70/D. § (2) bekezdései szerint** a Magyar Köztársaság elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez, és a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez való jogot – többek között – az épített és a természetes környezet védelmével valósítja meg.

3. **Az állampolgári jogok országgyűlési biztosáról szóló 1993. évi LIX. tv. (a továbbiakban: Obtv.) 16. § (1) bekezdés szerint:**

„Az országgyűlési biztoshoz bárki fordulhat, ha megítélése szerint valamely hatóság [29. § (1) bek.], illetve közszolgáltatót végző szerv (a továbbiakban együtt: hatóság) tevékenysége során a beadványt benyújtó személy alapvető jogaival összefüggésben visszasságot okozott, feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket - ide nem értve a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát - már kimerítette, illetve jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.”

Tekintettel arra, hogy az ügyben sérelmezett szerv az önálló bírósági végrehajtó, aki az Obtv. 29. § (1) j) pontja értelmében közigazgatási feladatot ellátó szerv, ezért eljárásának vizsgálata az ombudsmani hatáskörbe tartozik.

4. Az Obtv. 27/B § (1) bekezdése szerint a jövő nemzedékek országgyűlési biztosa feladata a környezet és a természet (a továbbiakban együtt: környezet) állapotának fenntarthatóságát és javítását biztosító jogszabályi rendelkezések érvényesülésének figyelemmel kísérése, értékelése és ellenőrzése. Feladata továbbá a mindezekkel kapcsolatban **tudomására jutott visszásságok** kivizsgálása vagy kivizsgáltatása, és orvoslásuk érdekében általános vagy egyedi intézkedések kezdeményezése.

5. Az ügyben érintett tűzép-telep működéséből eredő zajhatások és egyéb zavarás tárgyában hozott ítéletek végrehajtására irányuló eljárással összefüggésben több, az egészséges környezethez való joghoz kapcsolódó visszásság lehetőségét észleltük, ezért vizsgálatot folytattunk le. Eljárásunk során a rendelkezésre álló iratok megküldése és tájékoztatás adása érdekében megkerestük Jászberényi Csaba önálló bírósági végrehajtót.

III. Tényállás

6. A panaszos, valamint Jászberényi Csaba önálló bírósági végrehajtó által rendelkezésünkre bocsátott dokumentumok és tájékoztatások alapján a következő tényállást állapítottuk meg.

7. A Sirály 92 Bt. az Eger, Egri út 18. sz. alatt lévő telephelyen építőanyag forgalmazási tevékenységet végez. A tevékenység jelentős zaj-, por- és füst-kibocsátással jár, így annak következtében a panaszos, mint a tűzép-teleppel szomszédos ingatlan tulajdonosa, és családja mindennapi életét jelentősen zavarja.

8. A panaszos keresettel fordult a Gyöngyösi Városi Bírósághoz, annak érdekében, hogy a bíróság a birtokháborítás tényét állapítsa meg, és az alperest a birtokháborítás alapjául szolgáló magatartástól tiltsa el. A Gyöngyösi Városi Bíróság a 2007. június 12-én kelt, 7.P.20.747/2006/16. sz. ítéletében foglaltak szerint az alperes azzal, hogy az Eger, Egri út 18. sz. alatti ingatlanán targoncával közlekedési, illetve tehergépkocsi forgalmat bonyolít le, birtokháborítást követ el, ezért a bíróság a további birtokháborítástól eltiltotta. Kötelezte az alperest, hogy a targoncaközlekedést és a tehergépkocsi forgalmat az ügyben érintett ingatlanon 30 napon belül szüntesse meg. A bíróság megállapította továbbá, hogy az alperes azzal, hogy alkalmazottja a 2005. évben átment a felperesek szomszédos ingatlana melléképületének tetejére birtokháborítást követett el, és a jövőbeni birtokháborítástól etekintetben is eltiltotta.

9. A Gyöngyösi Városi Bíróság elsőfokú ítélete ellen benyújtott fellebbezés alapján eljáró Heves Megyei Bíróság, mint másodfokú bíróság 2008. március 13-án hozta meg 2.Pf.25.760/2007/4. sz. ítéletét, amelyben az elsőfokú ítéletet megváltoztatta akként, hogy a targonca és tehergépkocsi közlekedés teljes tilalma helyett a tehergépjárművel történő áru beszállítást és a targoncával történő rakodást délelőtt 7-12 óráig korlátozta.

10. Tekintettel arra, hogy az ítéletben foglaltakat az alperes működése során nem vette figyelembe, a panaszos végrehajtási lapot nyújtott be az elsőfokon eljáró Gyöngyösi Városi Bírósághoz. A végrehajtási lap a bíróság érkeztető bélyegzőjének tanúsága szerint 2008. július 11-én érkezett a bírósághoz.

11. A Gyöngyösi Városi Bíróság által kiállított végrehajtható okirat az ügyben eljáró önálló bírósági végrehajtóhoz, Jászberényi Csabához (a továbbiakban: Végrehajtó) 2008. december 22-én érkezett.
12. A végrehajtó a végrehajtható okirat alapján 2009. február 13-án kelt levelében felszólította a kötelezett Sirály 92 Betéti társaságot, hogy 15 napon belül tegyen eleget a Gyöngyösi Városi Bíróság által 1003-V-899/2008. sz. végrehajtási lapban foglalt kötelezettségének.
13. A kötelezett 2009. március 10-én kelt levelében tett nyilatkozata szerint a végrehajtható okiratban foglalt kötelezettségének folyamatosan eleget tesz, így a tehergépjárművel történő áruszállítást időben korlátozza, az áruszállítás során a végrehajtást kérő ingatlanának kapubejáróját szabadon hagyja és az esetenkénti vas- és egyéb építőanyagok flex-szel történő vágását a végrehajtást kérőnek a kötelezett ingatlanára néző ablakától 10 méternél nagyobb távolságban végzi.
14. A végrehajtást kérő 2009. március 13-án tett bejelentése szerint „A Sirály 92 Bt. a végrehajtási lapban foglaltaknak nem tett eleget.”
15. A végrehajtást kérő nyilatkozata alapján a Végrehajtó 2009. március 25-én kelt levelében a végrehajtási iratot beterjesztette a Gyöngyösi Városi Bírósághoz.
16. A Gyöngyösi Városi Bíróság 2009. május 28-án kelt levélben kérte fel a Végrehajtót az ügyben érintett helyszín megtekintésére.
17. A Végrehajtó a 293.V.715/2008. sz. jegyzőkönyv tanúsága szerint 2009. június 2-án 13 óra 25 perc és 13 óra 40 perc között helyszíni szemlét tartott. A helyszín megtekintése során megállapította, hogy *„A helyszíni eljárás idején tehergépjárműs áruszállítás nem történt, flex-szel történő munka nem volt. Az Eger, Egri út 20 szám alatti ingatlan kapubejárójában gépjármű nem áll.”*

IV. Jogi elemzés

A) A vizsgálat terjedelme

18. Az állampolgári jogok országgyűlési biztosáról szóló 1993. évi LIX. törvény (a továbbiakban: Obtv.) 29. § (1) j) pont szerint az állampolgári jogok országgyűlési biztosának vizsgálódási körébe tartozik az önálló bírósági végrehajtó, melynek eljárásával kapcsolatban közigazgatási jogorvoslati lehetőség nincs biztosítva.
19. Az Obtv. 29. §-ának (1) bekezdése és (2) bekezdésének e) pontja szerint az országgyűlési biztosnak nincsen lehetősége a bírósági határozatok felülvizsgálatára, valamint arra sem, hogy a bíróság eljárását vizsgálja. Ezek alapján az országgyűlési biztosnak nincs lehetősége bírósági döntés, illetve eljárás felülvizsgálatára, valamint olyan kérdést sem vizsgálhat, amely a bíróság hatáskörébe tartozik.
20. A fentiek értelmében vizsgálatunk kizárólag az önálló bírósági végrehajtó eljárására terjedt ki, kivéve az olyan kérdéseket, amelyekre nézve bírósági eljárás van folyamatban.
21. Megjegyezni kívánjuk azonban, hogy a megkeresésünkben feltett kérdésekre az önálló bírósági végrehajtó kizárólag az általa megküldött dokumentumokkal válaszolt, kifejezett

kérésünk ellenére az eljárással kapcsolatos álláspontját nem mutatta be. Ezért a tényállást csak a megküldött dokumentumokban foglaltak alapján vizsgáltuk.

B) Az önálló bírósági végrehajtó eljárása

22. A bírósági határozatban foglaltak végrehajtásának szabályait a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) határozza meg.

23. A végrehajtó a bírósági végrehajtási eljárás folyamán, a végrehajtási cselekmények foganatosítása során a bíróság rendelkezései, valamint a megadott adatok alapján jár el. A bíróság döntését, rendelkezéseit nem vonhatja kétségbe. A végrehajtó a bíróság által kiállított végrehajtási lap alapján köteles eljárni. A bíróság döntései ellen a bírósági eljárás keretében meglévő eszközökkel lehet élni (pl.: fellebbezés, felülvizsgálati kérelem, perújítás).

24. Ezért az A) pontban foglaltaknak megfelelően a Gyöngyösi Városi Bíróság, valamint a Heves Megyei Bíróság ítéletét, illetve az ítéletet megelőző eljárást, valamint a végrehajtási eljárás alapját képező bírósági döntést, illetve a bíróság eljárását nem vizsgálhattuk.

25. A bíróság a panaszos kérelmére a Vht. 10. § b) pontjának megfelelően végrehajtási lap kiadásával rendelte el a végrehajtási eljárást annak érdekében, hogy **az önkéntes teljesítés elmaradása miatt az ítéletben foglaltak végrehajtása** állami kényszerrel megvalósuljon.

26. Megjegyezni kívánjuk azonban, hogy a Vht. 172. § (1) bekezdés értelmében a végrehajtás határidejének a végrehajtható okiratban történő rögzítése a bíróság kötelezettsége. Azaz a teljesítési határidő megállapítására hatáskörrel kizárólag az ügyet elsőfokon elbíráló, így a teljesítési határidő tárgyában mérlegelési jogkörben meghozandó döntés megalapozottságához szükséges információkkal rendelkező, az adott ügyet a szükséges részletességgel ismerő bíróság rendelkezik. Tekintettel a Vht. 172. § (1) bekezdés előírására, a vizsgált esetben a végrehajtási lap nem a Vht. előírásainak megfelelően került kiállításra, tekintettel arra, hogy teljesítési határidőt a Gyöngyösi Városi Bíróság által kiállított végrehajtási lap nem tartalmazott. Az önálló bírósági végrehajtó a végrehajtási lapban foglaltak teljesítésére felszólító levelében határozott meg 15 napos határidőt a teljesítésre. A Vht. 211. § (1) bekezdés alapján azonban a végrehajtási lap tartalmi vagy formai hiányosságának pótlására az önálló bírósági végrehajtó nem rendelkezik hatáskörrel. A nem a törvény rendelkezéseinek megfelelően kiállított végrehajtható okiratról az önálló bírósági végrehajtónak jelentést kellett volna készítenie és visszavonásra visszaküldeni a végrehajtási lapot kiállító bírósághoz.

27. A Vht szerint:

„173. § (1) Ha a végrehajtást kérő közlése szerint a kötelezett a meghatározott cselekményt önként nem teljesítette, a végrehajtó ezt - szükség esetén - a helyszínen ellenőrzi.

(2) A teljesítés elmaradása esetén a végrehajtó a végrehajtást kérő közlését és a helyszíni ellenőrzésről készült jegyzőkönyvet haladéktalanul beterjeszti a végrehajtást foganatosító bírósághoz.”

28. A rendelkezésre álló dokumentumok szerint az önálló bírósági végrehajtó a végrehajtást kérő azon nyilatkozatát követően, miszerint az ítéletben foglaltakat a kötelezett a végrehajtó által meghatározott határidő eltelte ellenére nem teljesíti, helyszíni vizsgálat lefolytatása nélkül terjesztette be az iratokat a bírósághoz további intézkedés megtétele érdekében.

29. A helyszíni szemle lefolytatását a Vht. Idézett, 173. § (1) bekezdése a „szükség esetén” szóhasználatával élve a végrehajtó mérlegelési jogkörébe utalja.

30. Tekintettel arra, hogy a teljesítési határidő elteltét követően a végrehajtást kérő és a kötelezett a teljesítés tekintetében egymásnak ellentmondó nyilatkozatot nyújtott be az önálló bírósági végrehajtóhoz, álláspontunk szerint a helyszíni szemle nélkülözése indokolatlan volt.

31. Álláspontunkat támasztja alá az Egri Városi Bíróság Vh.1901/2009/2. sz. felszólító levele, amelyben a bíróság az önálló bírósági végrehajtót a helyszíni szemle lefolytatására hívta fel.

32. Az utólagosan lefolytatott helyszíni szemléről felvett jegyzőkönyv tanúsága szerint a helyszíni szemle 13 óra 25 perckor kezdődött és 13 óra 40 perckor ért véget. Megjegyezni kívánjuk, hogy egy folyamatosan teljesítendő magatartás, illetve valamitől való tartózkodás ellenőrzésére a fenti időtartam indokolatlanul rövid. Megjegyezzük továbbá, hogy az ellentmondó nyilatkozatokra, valamint a végrehajtást kérő által korábban készített számos fénykép- és videofelvételre tekintettel a helyszíni szemle során lehetőség nyílt volna a végrehajtást kérő és a kötelezett nyilatkoztatására, valamint a végrehajtást igazoló fényképfelvételek készítésére is.

33. Kiemeljük továbbá, hogy a Vht. 38. § (1) bekezdés kifejezetten rögzíti a végrehajtást kérőnek azon jogosultságát, miszerint az egyes eljárási cselekményeknél jelen lehet. A rendelkezésre álló, a helyszíni szemle során felvett, 293.V.715/2008. sz. jegyzőkönyvben foglaltakból nem állapítható meg, hogy az önálló bírósági végrehajtó ezen jogosultság teljesülését bármilyen módon elősegítette volna. A jegyzőkönyv csak azt rögzíti, hogy „...*a vh lapon megadott címen csak az alkalmazottakat találtam.*” Nem rögzíti azonban, hogy a szomszédos ingatlan tulajdonosát, mint végrehajtást kérőt megkereste volna.

34. Megjegyezni kívánjuk hogy bár a Vht. 38. § (2) bekezdése értelmében a végrehajtást kérőnek kell kérnie, hogy az egyes eljárási cselekményekről a végrehajtó előzetesen értesítse, az ügy összes körülményére, különösen az elhúzódó végrehajtásra és a felek ellentmondó nyilatkozataira tekintettel az önálló bírósági végrehajtó részéről a végrehajtás eredményessége érdekében elvárható lett volna a végrehajtást kérő előzetes értesítése vagy a helyszíni szemle megkezdését közvetlenül megelőzően való felkeresése.

35. Tekintettel azonban arra, hogy az önálló bírósági végrehajtónak a jogszabályi rendelkezésekbe ütköző eljárása a végrehajtást nem akadályozta, a végrehajtási eljárás elhúzódásához nem vezetett alkotmányos visszásság fennállását nem állapítottuk meg.

V. Kezdeményezés:

Az állásfoglalásban írtak alapján a vizsgált ügyben felmerült az alkotmányos visszásság veszélye, ezért figyelemfelhívással élek az eljárási végrehajtó felé, és arra kérem, hogy a Vht. rendelkezéseit maradéktalanul tartsa be, és a jogszabályi előírásoknak megfelelően, a végrehajtás eredményességének és a felek érdekeinek figyelembe vételével foganatosítsa az egyes végrehajtási cselekményeket.

B u d a p e s t, 2010. augusztus 31.

dr. Fülöp Sándor
a jövő nemzedékek országgyűlési biztosa